

Sivistys- ja hyvinvointikeskus

Vastuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Toimintaperiaatteet

Sivistys- ja hyvinvointikeskus tarjoaa kaupungin asukkaille monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatus-, koulutus-, vapaa-aika-, museo-, kulttuuri- ja kirjastopalveluita sekä vapaan sivistystyön palveluita.

Palveluita tarjotaan ja järjestetään Loviisan kaupungin strategia huomioiden osaavan ja motivoituneen henkilökunnan kanssa asiakaslähtöisesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Sivistys- ja hyvinvointikeskus panostaa kaksikielisellä toiminnallaan lasten, nuorten ja muiden kuntalaisten hyvinvointiin, elämänlaadun parantamiseen, yhteisen kulttuuriprofiilin luomiseen sekä terveiden elämäntapojen ja aktiivisen kansalaisuuden edistämiseen.

Sivistys- ja hyvinvointikeskukseen kuuluvat seuraavat vastualueet:

- hallinto ja kehittäminen
- varhaiskasvatus
- koulutus
- vapaa sivistystyö
- hyvinvoinnin palvelut.

Valkon kansalaisopisto ja Lovisa svenska medborgarinstitut yhdistyvät hallinnollisesti 1.1.2020 alkaen kaupunginvaltuuston (17.4.2019 § 40) päätöksen mukaan. Sivistys- ja hyvinvointikeskusta koskeva luottamushenkilöorganisaatio muuttuu 1.1.2020 alkaen siten, että aiemman kahden kansalaisopiston johtokunnan tilalla toimii uusi yhteinen johtokunta, jossa on yhdeksän jäsentä ja yhdeksän varajäsentä. Kaupunginvaltuuston päätös edellyttää lisäksi, että yhdistetyn kansalaisopiston tuntijaossa on molempia kieliryhmiä kohdeltava yhdenvertaisesti ja väestön kielisuhteet huomioon ottaen.

Toiminnan painopisteet

Talousarvioesitys sisältää kustannusvähennystä, jotta sivistys- ja hyvinvointikeskus pääsisi lähemmäksi annetun raamin tasolle. Vähennys voi kohdistua sivistys- ja hyvinvointikeskuksen palveluverkkoon. Käytännössä tämä voi tarkoittaa muun muassa joidenkin koulujen ja päiväkotien toiminnan yhdistämistä, palvelutason ja ei-lakisääteisen toiminnan supistamista, joidenkin tehtävien hoitamista sisäisin järjestelyin tai jättämällä joitakin kunnalle vapaaehtoisia tehtäviä hoitamatta

Riskiarvio

- Palvelun laatu voi heiketä tilahaasteiden vuoksi.
- Henkilöstön motivaatio ja työssä viihtyminen voivat vähentyä, mikäli sopeuttamistoimista johtuva tilanne jatkuu epäselvänä pitkään.
- Pätevän ja soveltuvan henkilöstön saatavuudessa voi esiintyä vaikeuksia tietyillä aloilla, joissa rekrytointitarve on suurempi kuin koulutettujen määrä.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat (ulkoinen toimintakate on sitova kaupunginvaltuustoon nähden)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS- SUUNNITELMA 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022
Myyntituotot	1 268 972	6 012 523	6 263 706	6 249 619	6 268 619
Maksutuotot	1 021 840	933 500	903 500	947 500	961 700
Tuet ja avustukset	493 502	501 597	582 965	611 400	620 600
Muut toimintatuotot	247 803	247 205	290 450	244 660	246 060
Toimintatuotot	3 032 117	7 694 825	8 040 621	8 109 979	8 154 579
<i>joista sisäiset</i>	157 327	4 946 644	5 128 279	5 128 279	5 128 279
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-18 757 818	-22 459 858	-22 380 431	-22 371 530	-22 593 830
Palveluiden ostot	-5 630 964	-6 686 242	-6 955 305	-6 967 537	-7 005 337
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-831 924	-1 967 155	-1 884 377	-1 920 420	-1 939 320
Avustukset	-1 170 101	-1 318 000	-1 144 300	-1 155 700	-1 167 300
Muut toimintakulut	-8 166 334	-8 738 778	-9 110 046	-9 081 046	-9 095 346
Toimintakulut	-34 557 139	-41 170 033	-41 474 458	-41 496 232	-41 800 132
<i>553joista sisäiset</i>	-10 377 525	-11 029 598	-10 848 132	-10 848 132	-10 848 132
Toimintakate	-31 525 022	-33 475 208	-33 433 837	-33 386 253	-33 646 553
<i>josta sisäiset</i>	-10 220 198	-6 082 954	-5 719 853	-5 719 853	-5 719 853
Toimintakate ulkoinen	-21 304 825	-27 392 254	-27 713 984	-27 666 400	-27 926 700
Poistot ja arvonalentumiset	-40 855	-403 201	-390 400		
Laskennalliset erät	-1 064 943	-1 332 516	-1 310 312		

*organisaatiomuutoksen takia TP 2018 luvut eivät ole vertailukelpoisia

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2020 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoinnista.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Panostamme yrittäjyönteisyyteen toiminnassamme.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Osallistutaan oppimiskokonaisuuteen Yrityskylä.	Luodaan menetelmä, jotta mahdollisimman moni perusopetuksen oppilas voisi vierailla Yrityskylässä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö.
		Panostetaan yrittäjyyskasvatukseen.	Järjestetään lasten osaamisen ja heidän tuottamiensa esineiden myynti- ja markkinointitapahtuma yhdessä lasten kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö.
		Kansalaisopisto tuo esille paikallista yritystoimintaa.	Kansalaisopistolla on näyttely- ja/tai opetustoimintaa yrittäjien tiloissa vähintään 25 kertaa vuodessa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualue-avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Aloitamme päiväkotiverkoston kokonaisuutensa.		.		Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö.
Helppotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Edistetään nuorten aktiivista kansalaisuutta.	Nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään nuoria houkuttelevammaksi, jolloin saadaan enemmän ideoita.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.
		Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Laaditaan kysely ja sen avulla toteutussuunnitella.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
		Kansalaisopiston tarjonta saavuttaa enemmän lapsia ja nuoria, jolloin heille voidaan tarjota harrastusmahdollisuuksia.	Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Hyvinvointihallin ja uuden päiväkodin suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
		Pedagoginen järjestäminen on opetuspalveluiden uuden opetussuunnitelman mukaista.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / koulutuspäällikkö
Kartoitamme toimintaa ja annamme palveluluopauksen.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Tilojen ylläpito ja ruokapalvelut ovat käyttäjien toiveiden mukaisia.	Palaute- ja tiedotusmenetelmän kehittäminen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / ruokapalvelupäällikkö ja siivouspäällikkö
		Mahdollistetaan kuntalaisten henkilökohtainen tapaaminen.	Kansalaisopisto järjestää vähintään kaksi kertaa vuodessa asiakaspaneelin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / kansalaisopiston rehtori
Kehitämme sähköisiä palveluitamme.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Annetaan tehokkaampaa ja sujuvampaa palvelua.	Varhaiskasvatuksessa selvitetään sähköisen tuloksetulokset käyttöön ottoa nykyhallinto-ohjelman yhteyteen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / varhaiskasvatuspäällikkö
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Tuetaan asukkaiden oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.	Hyödynnetään osallistuvaa budjetointia.	Hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Loviisan 275-vuotisjuhlavuosi ja Uuden Loviisan 10-vuotisjuhlavuosi näkyvät kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Yksikköjen tiloissa on juhlavuoteen liittyviä lasten ja nuorten ideoimia näyttelyjä ja tilaisuuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.
		Loviisan historiaa tehdään näkyväksi tarinaksi.	Luodaan Loviisan leivos Loviisan kaupungin 275-vuotisjuhlaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä ruokapalvelupäällikkö.
		Kansalaisopisto tarjoaa kaikille mahdollisuuden perehtyä paikallishistoriaan.	Kansalaisopisto järjestää kursseja paikallishistoriasta sekä opaskurssin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.
		Kulttuuripoliittisen ohjelman 2014–2020 jatkon valmistelu.	Järjestetään kulttuuri- ja matkailuohjelmien päivitykseen liittyviä avoimia keskustelutilaisuuksia vähintään kaksi kertaa vuodessa.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.
Parannamme toimintamme laatua.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Toiminnan laadun itsearviointi.	Laadimme käsikirjan yhdelle sivistys- ja hyvinvointikeskuksen palvelulle.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Suoritamme Covenant of Mayors -ohjelman selvittelytyöt.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Lisätään lasten ja nuorten ympäristötietoisuutta.	Vähintään 90 % kouluista ja päiväkodeista osallistuu ympäristökasvatusohjelmiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.
		Ruokahävikkiä vähennetään minimiin.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen yksiköiden henkilöstöä koulutetaan ruokahävikin tarkempaan seurantaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä ruokapalvelupäällikkö.
		Jätteitä lajitellaan.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen yksiköille hankitaan kierrätykseen sopivat jäte- ja roska-astiat.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä siivospäällikkö.
		Materiaaleja hyödynnetään tehokkaammin.	Tapahtumien yhteydessä järjestetään kierrätyskoulutusta tai pidetään infopistetoimintaa.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toimintamme on kustannustehokasta.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutunut tai ei toteutunut.	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hankerahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
---	-------------------------------	--------------------------	------------------------------	--

Noudatamme Great Place to Work® -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairauspoissaolojen vähentyminen.	Työssä jaksava siivous- ja ruokapalveluhenkilöstö.	Otetaan käyttöön taukoliikuntaohjelmia omasta kehosta huolehtimiseksi ja lihaksiston huoltoon.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, ruokapalvelupäällikkö ja siivospäällikkö.
		Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2020–2022

Vastuualueen nimi: Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Vastuualueen tehtävät

Vastuualueen tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää tasavertaisia ja kustannustehokkaasti toimivia kuntalaisten hyvinvointiin liittyviä palveluja ja sivistyspalveluja koko alueelle ja alueen asukkaille. Vastuualue huolehtii keskuksen yhteisistä talous- ja hallintotehtävistä sekä ruoka- ja siivouspalveluista. Toimintaa ohjaavat säädökset opetustoimesta, opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta, hankintatoimesta ja hallintomenettelystä. Vastuualue hoitaa lisäksi oppilaskuljetusten hallinnoinnin ja koordinoinnin sekä vastaa ammatillisen koulutuksen kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- houkuttelevan työnantajakuvan antaminen
- kustannustehokas ja joustava toiminta
- palvelutarjonnan jatkuva riittävyyden arviointi suhteessa palvelutarpeeseen, väestöliisiin muutoksiin ja ennusteisiin.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Yhtenäisen toimintakulttuurin luominen
- Investointihankkeissa käyttäjänäkökulman esilletuominen ja hankkeiden edistäminen
- Koulukuljetuskilpailutuksen järjestäminen
- Toisen asteen ammatillisen koulutuksen kohdalla aloitetaan toiminta kahdessa eri osakeyhtiössä. Loviisan kaupunki toimii osakeyhtiöiden omistajakuntana ja tehtävänä on, yhtenä aktiivisena toimijana, turvata hyvät toisen asteen koulutusmahdollisuudet kaupungin nuorille.

Riskiarvio

Tilojen riittävyys ja niiden kunto asettavat haasteita toiminnalle ja henkilöstön viihtymiselle. Talouden sopeuttamistoimista johtuva epävarmuus voi heikentää henkilöstön motivoituneisuutta sekä annettavan palvelun laatua.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoinnista.	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihmisen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Laaditaan kysely ja sen avulla toteutussuunnitelma.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Hyvinvointihallin ja uuden päiväkodin suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Kartoitamme toimintaa ja annamme palvelulupauksen.	Tilojen ylläpito ja ruokapalvelut ovat käyttäjien toiveiden mukaisia.	Palaute- ja tiedotusmenetelmän kehittäminen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / ruokapalvelupäällikkö ja siivouspäällikkö
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Tuetaan asukkaiden oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.	Hyödynnetään osallistuvaa budjetointia.	Hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Loviisan historiaa tehdään näkyväksi tarinaksi.	Luodaan Loviisan leivos Loviisan kaupungin 275-vuotisjuhlaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä ruokapalvelupäällikkö.
Parannamme toimintamme laatua.	Toiminnan laadun itsearviointi.	Laadimme käsikirjan yhdelle sivistys- ja hyvinvointikeskuksen palvelulle.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Suoritamme Covenant of Mayors -ohjelman selvittelytyöt.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Ruokahävikkiä vähennetään minimiin.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen yksiköiden henkilöstöä koulutetaan ruokahävikin tarkempaan seurantaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä ruokapalvelupäällikkö.
	Jätteitä lajitellaan.	Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen yksiköille hankitaan kierrätykseen sopivat jäte- ja roska-astiat.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä siivospäällikkö.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toimintamme on kustannustehokasta.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hanke- rahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Noudatamme Great Place to Work® -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Työssä jaksava siivous- ja ruokapalveluhenkilöstö.	Otetaan käyttöön taukoliikuntaohjelmia omasta kehosta huolehtimiseksi ja lihaksiston huoltoon.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, ruokapalvelupäällikkö ja siivospäällikkö.
	Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Hallinto ja kehittäminen

Vastualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS-SUUNNITELMA 2021	TALOUS-SUUNNITELMA 2022
Toimintatuotot	17 516	4 784 214	5 065 459	5 072 919	5 074 319
		4 767 214	4 976 619	4 976 619	4 976 619
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-306 473	-4 942 066	-4 901 467	-4 958 732	-5 008 032
	-7 524	-30 365	-23 832	-23 832	-23 832
Toimintakate	-288 957	-157 853	-163 992	-114 187	-66 287
<i>joista sisäiset</i>	-7 524	4 736 848	4 952 787	4 952 787	4 952 787
Toimintakate ulkoinen	-281 433	-4 894 701	-4 788 795	-4 838 600	-4 886 500
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		-339 475	-386 050		
<i>Laskennalliset erät</i>	288 957	65 913	128 176		

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous-suunnitelma 2021	Talous-suunnitelma 2022
Nettomenot, euroa/asukas, hallinto	18,9 ulk.	27,3 ulk.	27,4 ulk.		

Vastuualueen nimi: Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuspäällikkö

Vastuualueen tehtävät

Vastuualueen tehtävänä on tarjota alle kouluikäisille lapsille monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja, jotka vastaavat lasten ja heidän perheidensä tarpeita ja toivomuksia parhaalla mahdollisella tavalla.

Varhaiskasvatus koostuu lapsen suunnitelmallisesta ja tavoitteellisesta kasvatuksesta, opetuksen ja hoidon muodostamasta kokonaisuudesta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- Leikin ilon ja sen pedagogisten mahdollisuuksien kautta edistetään lapsen hyvinvointia ja oppimista.
- Työ- ja toimintatapojen arvioinnin kautta etsitään tapoja tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista. Kaikkien ratkaisujen tulee perustua varhaiskasvatussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstölle annetaan valmiudet työskennellä varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Tilakokonaisuuden kokonaisvaltainen tarkastelu keskusta-alueella
- Hyvinvointihallin/-keskuksen hankesuunnitteluun osallistuminen
- Ryhmäperhepäiväkoti Duvanin lakkauttaminen ja kyseisten päiväkotilasten siirtäminen Koskenkylän päiväkotiin
- Toiminnan tehostaminen yhdistämällä joitakin päiväkoteja (Kasvatus- ja sivistyslautakunta ehdottanut kohdan poistettavaksi).

Riski-arvio

- Pätevän ja soveltuvan henkilöstön rekrytointivaikeudet.
- Tilojen kunto ja tilojen riittävyys voivat muodostua haasteeksi.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoinnista.	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Panostamme yrittäjämmyönteisyyden toiminnassamme.	Panostetaan yrittäjyyskasvatukseen.	Järjestetään lasten osaamisen ja heidän tuottamiensa esineiden myynti- ja markkinointitapahtuma yhdessä lasten kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö.

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Aloitamme päiväkotiverkoston kokonaisuuden.	Huomioidaan lasten laaja-alainen oppimisympäristö.	Hankesuunnitelmaan sisällytetään uutta pedagogista ajattelua.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö.
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Laaditaan kysely ja sen avulla toteutussuunnitelma.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Hyvinvointihallin ja uuden päiväkodin suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Kehitämme sähköisiä palveluitamme.	Annetaan tehokkaampaa ja sujuvampaa palvelua.	Varhaiskasvatuksessa selvitetään sähköisen tulosearviointien käyttöönottoa nykyhallinto-ohjelman yhteyteen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / varhaiskasvatuspäällikkö

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Loviisan 275-vuotisjuhluvuosi ja Uuden Loviisan 10-vuotisjuhluvuosi näkyvät kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Yksikköjen tiloissa on juhluvuoteen liittyviä lasten ja nuorten ideoimia näyttelyjä ja tilaisuuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutus- ja varhaiskasvatuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.

Suoritamme Covenant of Mayors -ohjelman selvittelytyöt.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Lisätään lasten ja nuorten ympäristötietoisuutta.	Vähintään 90 % kouluista ja päiväkodeista osallistuu ympäristökasvatukseen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutus- ja varhaiskasvatuspäällikkö.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toimintamme on kustannustehokasta.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hanke- rahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Noudatamme Great Place to Work® -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Varhaiskasvatus

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS-SUUNNITELMA 2021	TALOUS-SUUNNITELMA 2022
Toimintatuotot	848 634	731 200	755 560	799 730	811 430
<i>joista sisäiset</i>			19 930	19 930	19 930
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-8 215 852	-8 313 614	-8 195 732	- 8 208 229	-8 270 229
<i>joista sisäiset</i>	-2 025 794	-2 009 479	-2 006 029	-2 006 029	-2 006 029
Toimintakate	-7 367 218	-7 582 414	-7 440 172	-7 408 499	-7 458 799
<i>joista sisäiset</i>	-2 025 794	-2 009 479	-1 986 099	-1 986 099	-1 986 099
Toimintakate ulkoinen	-5 341 424	-5 572 935	-5 454 073	-5 411 400	-5 472 700
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-6 744	-4 402	-950		
<i>Laskennalliset erät</i>	-354 564	-349 029	-358 819		

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
0–6-vuotiaiden määrä	834 *)	760	650		
Päivähoidossa					
Lapsia	520	580	540		
euroa/lapsi, netto	6 893 ulk.	6 250 ulk.	6 965 ulk.		
Ryhmäperhepäivähoidossa					
Lapsia	24	20	10		
euroa/lapsi, netto	8 007 ulk.	10 234 ulk.	9 282 ulk.		
Perhepäivähoidossa					
Lapsia	12	8	8		
euroa/lapsi, netto	11 230 ulk.	18 734 ulk.	18 470 ulk.		
Yhteensä päivähoidossa					
Tukea tarvitsevia lapsia	198	75 **)	80		
Vuorohoidossa olevia lapsia	11	25	25		
Kotihoidon tuet					
Lakisääteinen, lapsia	165	185	120		
Kuntalisä, perheitä	117	185	115		
Yksityisen hoidon tuet					
Lakisääteinen, lapsia	18	23	23		
Kuntalisä, lapsia	16	23	23		
Avoin varhaiskasvatus					
Treffis/perheitä/vuosi	151	170	160		
Lapsia leikkikerhoissa	8	10	0		

*) Vuosien 2018 ja 2019 lukuihin sisältyy seitsemän ikäluokkaa. Vuoden 2020 luku sisältää kuusi ikäluokkaa.

***) Laskentatapa muuttunut verrattuna talousarvioon 2018. Luku sisältää tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevia lapsia.

Vastuualueen nimi: Koulutus

Vastuuhenkilö: koulutuspäällikkö

Vastuualueen tehtävät

Esi- ja perusopetus

Perusopetus antaa oppilaille valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin.

Koulutuksen lakisääteisiin tehtäviin kuuluu esi- ja perusopetuksen järjestäminen sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen. Tämän lisäksi ylläpidämme aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä järjestämme kerhotoimintaa.

Tarjoamme tasokkaita koulutuspalveluja lähellä kuntalaista. Panostamme hyvään johtajuuteen sekä ammattitaitoiseen ja motivoituneeseen henkilökuntaan. Toiminta on oppilaskeskeistä ja rakentuu yhteiselle vuoropuhelulle.

Kannustamme oppilaita myönteisiin oppimiskokemuksiin, jolloin into elinikäiseen oppimiseen herää. Opetamme oppilaita arvioimaan ja pohtimaan asioita kriittisesti, sekä uudistamaan ajattelu- ja toimintatapoja. Kannustamme oppilaita ilmaisemaan mielipiteitään, sekä osallistumaan päätöksentekoon.

Toimintaa kehitetään aktiivisesti muun muassa luomalla yhteistyöverkostoja, sekä kehittämällä opettajien ja oppilaiden tieto- ja viestintätekniikkataitoja (TVT) ja joustavia opetusmenetelmiä. Lisäksi opetuksessa kannustetaan yrittelijäisyteen.

Varmistamme, että oppilaat saavat tarpeellisen tuen oppimiseen ja kasvuun. Puutumme nopeasti ja systemaattisesti epäkohtiin. Koulu tekee yhteistyötä myös koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Lukiokoulutus

Lukiot antavat opiskelijoille laadukasta ja ajanmukaista opetusta, joka mahdollistaa hyvät jatko-opintomahdollisuudet. Yliopisto- ja korkeakoulu yhteistyötä kehitetään.

Vastuualueen tavoitteena on tasokkaan lukiokoulutuksen turvaaminen Loviisassa molemmille kieliryhmille. Lukioiden näkyvyyttä parannetaan.

Toimintaa kehitetään aktiivisesti muun muassa luomalla yhteistyöverkostoja, sekä kehittämällä opettajien ja opiskelijoiden tieto- ja viestintätekniikkataitoja (TVT) ja joustavia opetusmenetelmiä.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- Rakennamme ja peruskorjaamme viittä nykyajan vaatimuksia vastaavaa koulurakennusta, jotka myös hyödyttävät ympäröivää yhteiskuntaa.
- Pyrimme lujittamaan oppilaiden ja opiskelijoiden TVT-taitoja.
- Tuemme lapsen ja nuoren kasvua, oppimista ja hyvinvointia varhaisen puuttumisen ja riittävien tukitoimien avulla.
- Lukuvuoden 2019–2020 teemana on Kielitietoinen koulu. Opetuksessa keskitymme hyvään kielenkäyttöön sekä panostamme aikaisempaa enemmän kielen kehityksen tukemiseen ja monipuoliseen kielenkäyttöön. Kielen merkitystä kaikessa toiminnassa korostetaan.
- Kehitämme liikuntapainotteista toimintaa osana koulun opetusta.
- Lisäämme yhteistyötä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa sekä kannustamme yritteliäisyyteen.
- Turvaamme kahden lukion kilpailukykyä kehittämällä laadukasta lukio-opetusta sekä suomen- että ruotsinkielisenä palveluna.
- Lukiot jatkavat syksyllä 2019 aloittamaansa opetussuunnitelmatyötä.
- Mahdollistamme monialaisen ja -ammattillisen yhteistyön avulla hyvät jatko-opintomahdollisuudet.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen kehittäminen
- Aamu- ja iltapäivähoidon yhdistäminen aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjoaviin toimipisteisiin mahdollisuuksien mukaan
- Opiskeluhoitotyön vahvistaminen ja riittävän henkilöstöresurssin turvaaminen
- Loviisan lukion ja Harjurinteen koulun toimiminen väistötiloissa.
- Lovisa Gymnasiumin peruskorjaus.
- Erasmus+ -hankkeet

Riski-arvio

- Pätevän ja soveltuvan henkilöstön riittävyys ja saatavuus
- Tukea tarvitsevien ja lastensuojelulain perusteella sijoitettujen lasten ja nuorten määrän ennakoimattomuus esi- ja perusopetuksessa
- Vaativan erityisen tuen oppilasmäärän kasvaminen
- Resurssien käytön priorisointi
- Muutokset lukiokoulutuksessa valtakunnan tasolla
- Loviisan lukion väistötiloissa toimimisen vaikutus alkavien opiskelijoiden määrään

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoinnista.	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Panostamme yrittäjämmyönteisyyteen toiminnassamme.	Osallistutaan oppimiskokonaisuuteen Yrityskylä.	Luodaan menetelmä, jotta mahdollisimman moni perusopetuksen oppilas voisi vierailla Yrityskylässä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö.

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Laaditaan kysely ja sen avulla toteutussuunnitelma.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaltuutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Pedagoginen järjestäminen on opetuspalveluiden uuden opetussuunnitelman mukaista.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / koulutuspäällikkö

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Loviisan 275-vuotisjuhluvuosi ja Uuden Loviisan 10-vuotisjuhluvuosi näkyvät kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Yksikköjen tiloissa on juhluvuoteen liittyviä lasten ja nuorten ideoimia näyttelyjä ja tilaisuuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.

Suoritamme Covenant of Mayors -ohjelman selvittelytyöt.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Lisätään lasten ja nuorten ympäristötietoisuutta.	Vähintään 90 % kouluista ja päiväkodeista osallistuu ympäristökasvatusohjelmiin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toimintamme on kustannustehokasta.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hanke- rahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Noudatamme Great Place to Work® -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Koulutus

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS- SUUNNITELMA 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022
Toimintatuotot	1 416 163	1 412 389	1 623 055	1 670 960	1 694 260
<i>joista sisäiset</i>	2 911	6 020	116 660	116 660	116 660
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-20 646 513	-22 091 459	-22 893 464	-22 972 960	-23 133 460
<i>joista sisäiset</i>	-6 352 788	-6 752 800	-6 799 160	-6 799 160	-6 799 160
Toimintakate	- 19 230 349	-20 679 070	-21 270 409	-21 301 200	-21 439 200
<i>joista sisäiset</i>	-6 349 876	-6 746 780	-6 682 500	-6 682 500	-6 682 500
Toimintakate ulkoinen	- 12 880 473	13 932 290	-14 587 909	-14 619 500	-14 756 700
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>					
<i>Laskennalliset erät</i>	- 893 337	-955 601	-984 857		

Peruskoulujen yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous-suunnitelma 2021	Talous-suunnitelma 2022
Määrä					
Kouluja	15	15	13	13	13
Esikoulu/integroitu/oppilaita	5/18	3/15	2/9	2/4	2/4
Esikouluryhmät/oppilaita	12/148	12/112	11/120	11/103	11/107
Perusopetuksen ryhmiä/oppilaita	107/1433	107/1 1453	103/1 432	102/1 411	102/1 335
Erityisen tuen piiriin siirrettyjä, %	12,4 %	11,4 %	14%	14%	14 %
Talous					
Esikoulukustannukset/oppilas, netto, euroa	4 839 ulk.	6 509 ulk.	7 256 ulk.		
Esikoulun kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	763	1 174	1 271		
Perusopetuksen kustannukset/oppilas, netto, euroa	7 482 ulk.	8 082 ulk.	8 431 ulk.		
Perusopetuksen kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	978	1 082	1087		

Lukioiden yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous-suunnitelma 2021	Talous-suunnitelma 2022
Opiskelijoita	190,5	190	195	195	195
Opetustunteja	418*)	374	418	418	418
Netto, euroa/opiskelija	6 085 ulk.	6 664 ulk.	6 616 ulk.		

*)tuntikehys

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2020–2022

Vastuualueen nimi: Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja rehtori

Vastuualueen tehtävät

Loviisan kaksikielinen kansalaisopisto (aiemmin Lovisa svenska medborgarinstitut ja Valkon kansalaisopisto) tarjoaa vapaasta sivistystyöstä sekä taiteen perusopetuksesta säädettyjen lakien mukaista opetusta kolmessa kunnassa, Loviisassa, Lapinjärvellä ja Pyhtäällä. Elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti kurssitarjonta suunnataan kaikenikäisille opiskelijoille ja monenlaisille kohderyhmille.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

Opisto tarjoaa monipuoliset opiskelumahdollisuudet Loviisan, Lapinjärven ja Pyhtään alueilla molemmilla kielillä. Erityisesti kylien kurssitoimintaa mahdollistetaan kaksikielisen opetuksen avulla. Opisto panostaa osaltaan myös syrjäytymisvaarassa oleviin lapsiin ja nuoriin.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

Opistojen hallinnollisen yhdistymisen myötä 1.1.2020 on luotava yhteinen toimintakulttuuri johtokuntatyöhön sekä tarkasteltava tehtäväkuvia ja tehtävänimikkeitä. Osa-aikainen toimistosihiteeri vapauttaa opettajien työaikaa opetustehtävän hoitamiseen. Määräraha osa-aikaista toimistosihiteeriä varten sisältyy talousarvioon. Kaupunginhallitus päättää toimistosihiteerin palkkaamisesta, kun yhdistetyn opiston henkilökunnan tehtäväkuvat ovat selvinneet

Opiston käynnissä olevat hankkeet ovat seuraavat:

Aika digittää – Digidags -hanke, jonka tarkoituksena on aikuisten perustaitojen ja digitaalisten taitojen vahvistaminen. Hankerahoitusta haettiin yhteistyössä Porvoon ja Sipoon kansalaisopistojen kanssa. Hanke sai 27.11.2018 saapuneen päätöksen mukaisesti opetushallitukselta 80 000 euron avustuksen, josta Loviisan osuus on 20 000 euroa.

Opetushallituksen vapaan sivistystyön erityisavustuksena 2019 saadut hankerahoitukset, kuten opintoseteliavustus (2 500 euroa), laatu- ja kehittämisavustus uuden kaksikielisen opiston kehittämiseen (30 600 euroa + omavastuu 15 prosenttia eli 5 400 euroa) sekä yhdessä Porvoon ja Sipoon kansalaisopistojen kanssa saatu laatu- ja kehittämisavustus (14 280 euroa + omavastuu 2 500 euroa) senioripedagogiikan kehittämiseen jatkuvat vuonna 2020. Opintoseteliavustus kohdennetaan pelkästään pienituloisille eläkeläisille, senioreille, maahanmuuttajille ja peruskoulunsa päättäneille alle 25-vuotiaille nuorille.

Riskiario

Kansalaisopisto kilpailee lisääntyvän vapaa-ajan tarjonnan kanssa asukkaiden vapaa-ajasta. Tilojen kunto ja riittävyys voivat muodostua haasteeksi monipuolisen opetustoiminnan antamiselle.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoinnista.	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Panostamme yrittäjämmyönteisyyteen toiminnassamme.	Kansalaisopisto tukee esille paikallista yritystoimintaa.	Kansalaisopistolla on näyttely- ja/tai opetus-toimintaa yrittäjien tiloissa vähintään 25 kertaa vuodessa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Kansalaisopiston tarjontaa saavuttaa enemmän lapsia ja nuoria, jolloin heille voidaan tarjota harrastusmahdollisuuksia.	Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Kartoitamme toimintaa ja annamme palvelulupauksen.	Mahdollistetaan kuntalaisten henkilökohtainen tapaaminen.	Kansalaisopisto järjestää vähintään kaksi kertaa vuodessa asiakaspaneelin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta / kansalaisopiston rehtori

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Kansalaisopisto tarjoaa kaikille mahdollisuuden perehtyä paikallishistoriaan.	Kansalaisopisto järjestää kursseja paikallishistoriasta sekä opaskurssin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toimintamme on kustannustehokasta.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hanke- rahoitusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Noudatamme Great Place to Work® -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Vapaa sivistystyö

Vastualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS- SUUNNITELMA 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022
Toimintatuotot	237 408	219 200	239 887	269 310	273 210
<i>joista sisäiset</i>	11 879	3 500	12 610	12 610	12 610
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-1 103 758	-1 066 767	-1 031 616	-1 040 606	-1 049 706
<i>joista sisäiset</i>	-180 697	-135 692	-135 506	-135 506	-135 506
Toimintakate	-866 351	-847 567	-791 729	-771 296	-776 496
<i>josta sisäiset</i>	-168 818	-132 192	-122 896	-122 896	-122 896
Toimintakate ulkoinen	-697 532	-715 375	-668 833	-648 400	-653 600
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>					
<i>Laskennalliset erät</i>	-55 087	-54 873	-52 882		

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Opiskelijoita	2 960	3 300	3 500		
Opetustunteja	11 584	12 400	11 500		
Nettokustannukset, eu- roa/opiskelija	236 ulk.	218 ulk.	191 ulk.		
Nettokustannukset, euroa/opetustunti	60 ulk.	58 ulk.	58 ulk.		

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2020–2022

Vastuualueen nimi: Hyvinvoinnin palvelut

Vastuuhenkilö: Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö

Vastuualueen tehtävät

Vastuualueen tehtävänä on luoda edellytyksiä, tukea, vahvistaa ja järjestää hyvinvointipalveluja liikunta-, nuoris- ja, kulttuuritoiminnan sekä museo- ja kirjastopalvelujen alalla.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- Palvelujen järjestäminen koko ihmisen elämänkaari huomioiden.
- Seudun vetovoiman lisääminen tarjoamalla monipuolisia elämyksiä.
- Sähköisen toiminta- ja hankeavustusten hakujärjestelmän kehittäminen.
- Kulttuurityön tavoitteiden määrittäminen.
- Palveluiden ja parhaiden käytänteiden ideoiminen ja mallintaminen.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Hyvinvointihallin hankesuunnittelu käyttäjän näkökulma ja tulevaisuuden tarpeet huomioiden.
- Kulttuuriin käytettävien tilojen ja toimintojen tulevaisuuden kartoittaminen.
- Almintalon ja Koskenkylän nuorisotilojen toimintojen uudelleentarkastelu
- Perusturvakeskukselta siirtyvän hyvinvointikoordinaattorin tehtävien hoitaminen sisäisin järjestelyin.
- Tapahtumien määrää ja kestoja kehitetään tuottavammaksi.
- Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen henkilöstön määrän väheneminen.

Riskiarvio

- Palvelujen järjestämistä haittaa, mikäli tilat eivät ole palveluihin sopivia tai niiden kunto on palvelujen järjestämiseksi riittämätön.
- Palvelujen laatu, laajuus ja monipuolisuus voivat heiketä sopeuttamistoimien myötä.
- Riskinä on henkilöstön uupuminen ja motivaation heikkeneminen, mikäli hyvinvointikoordinaattorin tehtävät jaetaan tarkistamatta tehtäväkuvia ja sopeuttamatta tavoitteita resursseihin.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50 kpl ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Lisäämme kaupungin vetovoiman markkinoinnista.	Keskuksen toiminnan myönteistä mielikuvaa lisätään.	Henkilöstöä koulutetaan kohtaamaan ihminen ratkaisukeskeisellä tavalla.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Edistetään nuorten aktiivista kansalaisuutta.	Nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään nuoria houkuttelevammaksi, jolloin saadaan enemmän ideoita.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö.
	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Laaditaan kysely ja sen avulla toteutus-suunnitelma.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikeuksien, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Hyvinvointihallin ja uuden päiväkodin suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Edistämme kuntalais- ten ja yhteisöjen osal- listumis- ja vaikutta- mismahdollisuuksia.	Tuetaan asukkaiden oma-aloitteista asioi- den suunnittelua ja valmistelua.	Hyödynnetään osallis- tuvaa budjetointia.	Hyvinvointilautakunta / sivistys- ja hyvin- vointikeskuksen joh- taja
--	---	--	--

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lau- takuntataso)	Toimintasuunni- telma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Laajennamme tietoi- suutta kaupungin kult- tuurihistoriasta.	Kulttuuripoliittisen oh- jelman 2014–2020 jatkon valmistelu.	Järjestetään kulttuuri- ja matkailuohjelmien päivitykseen liittyviä avoimia keskusteluti- laisuuksia vähintään kaksi kertaa vuo- dessa.	Hyvinvointilauta- kunta sekä kulttuuri- ja va- paa-aikatoimen pääl- likkö.
Parannamme toimin- tamme laatua.	Toiminnan laadun it- searviointi.	Laadimme käsikirjan yhdelle sivistys- ja hy- vinvointikeskuksen palvelulle.	Kasvatus- ja sivistys- lautakunta, hyvinvoin- tilautakunta sekä si- vistys- ja hyvinvointi- keskuksen johtaja.

Suoritamme Covenant of Mayors -ohjelman selvittelytyöt.

KESKUKSEN AVAINAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lau- takuntataso)	Toimintasuunni- telma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme Co- venant of Mayors -oh- jelman tavoitteet.	Materiaaleja hyödyn- netään tehokkaam- min.	Tapahtumien yhtey- dessä järjestetään kierrätyskoulutusta tai pidetään infopistetoimintaa.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja va- paa-aikatoimen pääl- likkö.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lau- takuntataso)	Toimintasuunni- telma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toimintamme on kus- tannustehokasta.	Löydetään pitkäkes- toisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastel- laan.	Kasvatus- ja sivistys- lautakunta, hyvinvoin- tilautakunta sekä si- vistys- ja hyvinvointi- keskuksen johtaja.

Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Hyödynnetään verkostoja.	Kartoitamme hanke- rahoitusta.	Kasvatus- ja sivistys- lautakunta, hyvinvoin- tilautakunta sekä si- vistys- ja hyvinvointi- keskuksen johtaja.
---	--------------------------	-----------------------------------	--

Noudatamme Great Place to Work® -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Motivoitunut henkilöstö.	Henkilöstöä osallistetaan ja otetaan enemmän mukaan suunnitteluprosesseihin.	Kasvatus- ja sivistys- lautakunta, hyvinvoin- tilautakunta sekä si- vistys- ja hyvinvointi- keskuksen johtaja.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Hyvinvoinnin palvelut

Vastualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2018	TALOUSARVIO 2019 muutoksineen	TALOUSARVIO 2020	TALOUS- SUUNNITELMA 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022
Toimintatuotot	369 859	547 822	356 660	297 060	301 360
<i>joista sisäiset</i>			2 460	2 460	2 460
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-2 473 822	-4 756 126	-4 452 179	-4 298 005	-4 322 005
<i>joista sisäiset</i>		-2 101 261	-1 881 605	-1 881 605	-1 881 605
Toimintakate	-2 103 963	-4 208 304	-4 095 919	-4 000 945	-4 020 645
<i>joista sisäiset</i>		-1 931 351	-1 881 145	-1 881 145	-1 881 145
Toimintakate ulkoinen	-2 103 963	-2 276 953	-2 214 374	-2 1211 800	-2 141 500
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>		-59 324	-3 400		
<i>Laskennalliset erät</i>		-38 926	-41 929		

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset) vapaa-aika

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Myönnetyt avustukset/asukas					
Liikuntatoiminta	3,2	3,2	3,0		
Nuorisotoiminta	1,8	1,9	1,7		
Nuorisotilojen aukiolo:					
iltoja/viikko	12	12	12	12	12
Nuoria/nuorisotila/viikko					
Forum	15	50	50	50	50
muut nuorisotilat	17	9 + 8	22		
Liikuntahallien käyttöaste					
Liikuntahalli					
myönnettyjä liikuntavuoroja	37	40	40	40	40
yhdistyksiä	6	7	7	7	7
ryhmiä	23	23	23	23	23
Agricolahalli					
myönnettyjä liikuntavuoroja		45	45	45	45
yhdistyksiä	32	15	15	15	15
ryhmiä		32	32	32	32
Jäähalli					
myönnettyjä liikuntavuoroja	37	40	40	40	40
yhdistyksiä	7	9	9	9	9
ryhmiä	19	17	17	17	17
Vapaa-aikapalveluiden järjestämiä					
nuorisokerhoja	8	9	8	8	8
leirejä	5	5	5	5	5
etsivä nuorisotyön ryhmät	13	13	13	13	13
liikuntakerhoja, lapset ja nuoret	5	5	3	3	3
tapahtumia	26	35	30	30	30
aikuisryhmiä	22	18	16	16	16
liikuntaneuvonta	12	12	25	25	25
tuettuja nuorisokerhoja			2	2	2

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset), Kirjasto ja kulttuuri

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Nettokustannus, €/asukas, museotoiminta	9,7 ulk.	12,2 ulk.	9,8 ulk.		
Erikoisnäyttelyjä Komendantintalossa	3	3	3	3	3
Erytystapahtumia Komendantintalossa	25	10	10	10	10
Museon tapahtumia ja esiintymiä Komendantintalon ulkopuolella	11	7	7	7	7
Digitalisoituja esineitä	1 136	500	500	500	500
Museokävijöitä					
Komendantintalo	5 936	4 000	4 500	4 500	4 500
Ruotsinpyhtään ruukki		7 000	8 000	8 000	8 000
- Ylä paja		-	-		
- Ala paja (suljettu)	17 360 yhteensä	300	300	300	300
Viirilä					
Almintalon toiminta		-			
- näyttelyitä	8	12	9	-	-
- tapahtumia	23	40	15		
- kävijöitä	5 146	4 000	3 500		
Menot €/as.	5,11	3,94	4,2		
Tulot €/as.	0,13	0,20	0,1		
Nettokustannus, €/asukas, kulttuuritoiminta	31,7	30,3	29,0		
Kulttuuritapahtumia	65 + 43 (kulttuuripolku) + 7 (uteliias luokka)	65	55	55	55
Sibeliuspäivät		500	700	700	700
Myytyjä lippuja					
Nettokustannus, €/asukas, kirjastotoiminta	53,2	54,2	51,0		
Kirjastojen kokonaislainaus	111 705	180 000	140 000		
Lainausta/asukas	7,5	12	9	9	9
Kävijämäärä kirjaistoissa			85 000	85 000	85 000
tapahtumia kirjaistoissa			225	225	225
Kirjastoyksiköitä	4 kirjastoa 1 kirjastoauto 3 lukunurkkaa	4 kirjastoa 1 kirjastoauto 3 lukunurkkaa	4 kirjastoa 1 kirjastoauto 4 lukunurkkaa	4 1 4	4 1 4